

● ZUNANJETRGOVINSKA MENJAVA

NEUGODNA STRUKTURA

V prvi polovici lanskega leta so negativna gibanja v zunanjetrgovinski menjavi preseglja vse meje,

tako da je bilo v avgustu nujno potrebno sprejeti sklep o mesečnem usklajevanju dinamike

izvoza in uvoza ter o mesečnem usklajevanju sprejemanja prijav o sklenjenih poslih uvoza do konca leta 1979. Ti ukrepi so v občini Ljubljana Moste-Polje resnično povzročili izboljšanje razmerij v zunanjetrgovinski menjavi; od polletja se je razmerje med izvozom in uvozom izboljšalo od 1:2,7 na 1:1,9.

Kljub temu izboljšanje pa je zaskrbljujoče dejstvo, da ta gibanja v nobenem pogledu še ne pomenijo dolgoročnih tendenc, ampak so samo rezultat omejitvenih ukrepov. Zato smo v smernicah za izvajanje družbenega načrta občine Ljubljana Moste-Polje v letu 1980 zapisali, da je dolžnost vsake organizacije združenega dela, naj v svojih načrtih opredeli dolgoročne ukrepe za preusmeritev na uporabo domačih surovin in usmeritev v izvoz na razvita in tudi nerazvita območja. Pri tem pa je nujno, da se morajo izvozniki pri nastopanju na tujih trgih med seboj povezovali.

Struktura izvoza in uvoza se glede na prejšnja leta v devetih mesecih ni spremenila. Še vedno največ (60%) izvažamo v zahodne države in še vedno tudi uvažamo največ (86%) iz zahodnih držav. Gospodarstvo občine je v veliki meri vezano na uvoz surovin, saj kar 94% vsega uvoza predstavljajo repromateriali, surovine in rezervni deli za tekoče vzdrževanje. Največ surovin in repromateriala uvažava industrija, saj uvozi kar 94% vseh surovin.

HELENA GAŠPERŠIČ

BOLNIŠKI STALEŽ Z VEČ PLATI

V prvih devetih mesecih lanskega leta so bili delavci iz močanskih delovnih organizacij v bolniškem staležu kar 365.000 delovnih dni, kar znaša 5,4 odstotka vseh dni, ki bi jih morali prebiti na delu. Ta odstotek ni večji kot v drugih ljubljanskih občinah, vendar je opozarjal! Pove nam, da v marsikateri delovni organizaciji premalo skrbijo za zdravje delavcev in celo poklicna obolenja odkrivajo včasih šele takrat, ko je za njihovo zdravljenje že prepozno. Tudi alkoholizem je pogosto vzrok odsotnosti z dela. Doslej smo ga preprečevali precej neuspešno.

Prepočasni odpravljamo za starele tehnične postopke, ki škodljivo vplivajo na delavčevo zdravje, povzročajo pa tudi nesreče pri delu.

Za boleznijo pa se včasih skrivajo tudi druge težave, ki imajo vzrok v neprimernem bivališču, neurejeni prehrani ali v slabih medsebojnih odnosih v kolektivu. Zato bi morali varnostni inženirji, kadrovske, socialne delavci in zdravniki medicine dela tesneje sodelovati med seboj.

Seveda pa bolniški stalež ni edini vzrok odsotnosti z delovnega mesta. Tu so še razni sestanki, ki so dostikrat predolg in slabo pripravljene, pa prepozno prihajanje na delovno mesto in še kaj.

Vzrokov je torej več, vendar je zgolj njihovo ugotavljanje premalo. Zato se je problemske konference o vzrokih in posledicah odsotnosti z dela, ki sta jo sredi decembra organizirala občinski sindikalni svet in kadrovska služba pri občinski skupščini, udeležilo več kot 70 predstavnikov iz raznih delovnih organizacij naše občine. Namen konference je bil predvsem zbuditi zanimanje za ta problem v vseh močanskih delovnih organizacijah. Pri tem pa bo seveda potrebno tudi sodelovanje vseh družbenopolitičnih organizacij, še zlasti sindikata, samoupravnih organov in strokovnih služb.

D. J.

● OBČINSKI SINDIKALNI SVET — PREDSEDSTVO

Soodgovornost vseh

Na predzadnji seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov so ugodno ocenili izvajanje družbenega načrta občine za leto 1979, ob tem pa opozorili na premajhno rast produktivnosti, prekoračenje stopnje zaposlovanja in slabo kvalifikacijsko strukturo v naši občini.

Moč je v široki fronti organiziranih socialističnih sil na čelu z zvezo komunistov, v avantgardi ne le po idejni opredelitvi, temveč tudi po sposobnosti, da razsvetljuje poti in perspektive nadaljnjega razvoja.

Moč je v ljudski obrambi, katere udarna sila je jugoslovanska ljudska armada, v kateri se enotno prejemajo idejnomooralna trdnost, bojna usposobljenost in sodobna opremljenost.

Moč je v naši neodvisnosti in neuvrščenosti politiki, da se tudi z največjimi pogovorniki kot z enakimi, da enakopravno sodelujemo s skoraj vsemi državami sveta.

Moč je v visokem ugledu socialistične in neuvrščene Jugoslavije, v številnih prijateljih po vsem svetu, v položaju, kakršnega si je v mednarodnih odnosih zagotovila le redkokatera država.

Z vedrino in optimizmom gledamo v jutrišnji dan. Prepričan sem, da bomo po tem kongresu še z jasnejšim pogledom v prihodnost in še s hitrejšim korakom stopili v nove akcije za socializem in človekovo srečo.

TITO (na XI. kongresu ZKJ)

Predsedstvo je zatem sprejelo načrt ukrepov in aktivnosti občinskega sveta za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer, podrobnosti bodo uskladili še z načrtom OK SZDL.

Več pa so se zadržali ob demokratizaciji odnosov ter ob kolektivnem vodenju v organih občinskih sindikatov. Člani predsedstva smo enako odgovorni, so poudarili. To še zlasti pri posameznih nalogah in dogovorih o razporeditvi dela! Ob tem pa je trajanje mandata le segment demokratizacije.

Aktualnost in množičnost

Zadnja seja predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov je potekala v znamenju priprav na sejo sveta, ki bo sredi januarja. Gre zlasti za letno poročilo — o tem več v naslednji številki Nsk.

V razpravi o predlogu dela za l. 1980 so bržčas najvažnejše naloge uresničevanje sklepov sindikalnih kongresov in prve konference. Torej, gre za aktualne naloge, ki jih bomo morali uresničevati v vseh svojih sredinah.

— Pri uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov si je občinsko sindikalno vodstvo med drugim zadalo nalogo, da bodo proučili delovanje organov delavske kontrole v vseh TOZD in OZD oz. DO (le-te se namreč ukvarjajo zlasti z »vprašanji« dnevnic, kilometrine....);

— sprejemanje srednjeročnih planov in družbenega planiranja nasploh je stalna naloga OOS;

— prav tako bo treba sprejeti načrt za uresničevanje stabilizacijskih programov;

— posebno skrb bodo posvetili izobraževanju članov izvršnih odborov OOS v različnih oblikah. Ob tem pa že sestavljajo program »Sindikalne šole«.

Nalog je cel koš, zato že pred-

iz razprave na tej vsebinsko bogati seji naj izluščimo dvojce vprašanj:

— Kako naj se v delo občinske organizacije ZS vključijo tiste OOS, ki niso organizirane v odborih strokovnih organizacij? Primer so trgovina, tekstilna in usnjarska industrija. Še bolj pa je aktualno vprašanje, ali ne kaže ustanoviti OOS uprave in pravosodja ter krajevnih skupnosti, ki jih je v naši občini že sedaj 30!

— Vključevanje sindikata v družbeno samozaiščito na področju cestnega prometa ni razvito. Skupaj z drugimi odgovornimi dejavniki v občini bodo kmalu pripravili gradivo in posvet na to temo.

JaGr

lagajo akcijske načrte za vsake tri mesece.

Letno poročilo in program dela bodo izdali v lični brošuri za vsakega delavca v naši občini, o akcijah pa bomo sproti poročali v Nsk!

JaGr

● AKTIV NOVINARJEV V OZD

KAJ IN KAKO LETOS?

V četrto leto našega dela stopamo z nalogami, ki jih načrtuje PROGRAM DELA občinskega sveta ZS naše občine. Tudi naš aktiv si bo sproti izdeloval 3-mesečni akcijski načrt, hkrati pa bo obdelal svojega — mesečnega. Za vsako prvo sredo v mesecu torej ne bo zadrege.

Vendar pa moramo poglobiti sodelovanje s svetom za informacije pri SZDL pa tudi z vsemi občinskimi »forumi«, in začeti načrtno delo z ZSMS. Naj kot predsednik aktiva najprej pogovorim tiste »evidentirane« člane, ki se sej — čeprav so samo enkrat na mesec — ne udeležujejo. Vsem drugim pa bi se zahvalil za sodelovanje in poklicno pomoč pri novinarskih vrsteh. Še posebno zahvalo bi izrekel delovnim organizacijam, v katerih je naš aktiv občinski gost.

JaGr

● NAŠI DELOVNI LJUDJE IN OBČANI O SEBI IN O SVOJEM DELU

Pri prodajalki v kiosku

Ob Zaloški cesti v bližini občinske hiše in nasproti močanske tržnice stoji že nekaj let kiosk časopisnega podjetja Delo. V njem je moč kupiti vse najbolj brane jugoslovanske in tuje časopise ter revije, pa cigarete in žetone za vožnjo z avtobusom mestnega prometa. Konec lanskega leta so stari kiosk zamenjali z novim. Ta je sicer po zunanosti podoben prejšnjemu, le da je večji in prodajalki v njem nimata več občutka utesnjenosti.

Pozimi je v kiosku še kar prijetno, saj pred mrazom varuje radiator, poleti pa se njegovo plastično ohišje tako segreje, da je kljub odprtim vratom in oknu v njem težko zdržati. »Toda človek se vsega navadi,« je rekla Marija Žnidaršič, ko sva se ob skodelici kave začeli pogovarjati o njenem delu.

Biti prodajalka v kiosku, ki stoji na tako prometnem kraju, je najbrž zahtevno in naporno opravilo. Vseh osem delovnih ur imate opraviti z ljudmi, ki so včasih tudi nerazpoloženi, sitni, zahtevni...

nih kot neprijaznih. V teh dveh letih, odkar prodajam v tem kiosku, še nisem z nikomer prišla v spor. Seveda če odštejem starejšo žensko iz bližnjega bloka, ki je odpadke redno prinašala v naš smet-

žetone ali greva malicat, kiosk zaprt. Zato sva se zmenili, da to opravljava v prostem času. Je pa nabavljati žetone kar težko opravilo. Šestnajst tisoč žetonov tehta kar 56 kilogramov, dnevno pa jih prodava približno dvanajst tisoč.

Žetonov torej prodate zelo veliko. Po katerih časopisih, revijah in cigaretah pa je največ povpraševanja?

Ljudje kupujejo predvsem Delo, Dnevnik, Politiko ekspres, Večernje novice, od revij Jano in Nado, kadijo pa najraje filter 57.

Kaj pa zaslužek? Ste z njim zadovoljni?

Zelo. Mesečno dobim

Marija Žnidaršič: V novem kiosku nimam več občutka utesnjenosti

Po poklicu sem gostinska delavka, zato z ljudmi kar dobro shajam. Kljub temu pa me včasih kakšna stvar le pogreje. Veste, ljudem se vedno nekam mudi in zato pozabijo na pultu že plačano revijo, cigarete ali kaj drugega. Če to pravočasno opazim, stečem za njimi. Včasih potem slišim tudi takšne pripombe: Ste pa res neumni, da tečete za pozabljenec. Jaz pa poskušam biti s kupci vedno prijazna, čeprav tudi sama nisem zmerom dobre volje.

Ob teh besedah je Marija Žnidaršič za trenutek pomolčala, kot da o nečem premišljuje, nato pa rekla: Še vedno je več ljudi prijaz-

njak. Ko sem jo na to opozorila, mi je rekla, da je res škoda, ker niso dali v ta kiosk prodajati kakšno mlajšo žensko, češ da bi bila ta manj sitna.

Pri svojem delu doživite najbrž tudi marsikaj smešnega. Tudi dolgčas vam gotovo ni nikoli, saj je kiosk na zelo prometnem kraju in je zato kupec vedno dovolj. Koliko denarja gre dnevno skozi vaše roke?

Pozimi je prometa nekoliko več. Okoli štiri tisoč petsto dinarjev je dnevni izkupiček od prodaje. Poleti je zaradi dopustov nekoliko manjši. Pa tudi pozimi s sodelavko ne bi prodali tako veliko, če bi imeli medtem, ko nabavljava

osem do devet tisočakov. Seveda pa zato delam tudi več kot osem ur, če je to potrebno, kot recimo, kadar so in-venture ali obračuni.

Z Marijo Žnidaršič sva popili kavo, pa tudi najin pogovor se je iztekel. Marija je nato odhitela nakupovat na tržnico, potem pa hitro domov v Šiško, saj je pot tja v opoldanskih urah kar zamudna. Naslednji dan ob pol šestih bo spet na delovnem mestu. Vesela, prijazna in dobre volje. Poskušala bo ustreči vsem kupcem, čeprav je to včasih, ko zmanjka na primer kake vrste cigaret, nemogoče. Besedilo in slika:

DARJA JUVAN

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Ze dlje časa spremljamo prizadevanje HP Kolinska, da v Ljubljani zgradi centralni obrat pripravljene in polpripravljene hrane. Govoriti o hrani, posebno še o družbeni prehrani, je sicer zelo koristno in pomembno, vendar je informacija popolna šele

takrat, ko hrano tudi poskusimo. Zato v Kolinski prirejajo poskušnje jedi, ki jih bodo pripravljali v bodoči tovarni. Degustacije so naletele pri predstavnikih delovnih organizacij, sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij v Ljubljani na ugoden odziv in pripomogle, da bodo ti dali polno podporo za gradnjo nove tovarne.

V skladišču VIII, ki ga za Javna skladišča gradi SGP Slovenija ceste-Tehnika bo 13.321 kv. m neto površin, dograjeno pa bo do konca avgusta letos. V Javnih skladiščih so se odločili tudi za gradnjo prizidka in adaptacijo sedanjih prostorov restavracije oziroma kuhinje, saj so bile dose-danje zmogljivosti daleč pod zahtevaniami.

Če bi Cankar še živel, lep bi dom v Ljubljani imel, TOZD Ljubljana ga gradi, noč in dan se stroj vrti.

S temi verzji, ki jih objavljamo po kroniki Gradisa za leto 1979, je predstavljena le gradnja kulturnega doma Ivana Cankarja, ki ga gradijo delavci Gradisa. Kar žal nam je, da ne moremo objaviti celotne kronike, saj je napisana duhovito in je v njej nanizana skorajda celotna dejavnost tega velikana med gradbenimi organizacijami.

Julon II, kjer bodo lahko delavci napravili petkrat več kot v sedanjem obratu, vidno raste. Da gre za zares velik objekt, nam pove že primerjava, da bi lahko z opazem, potrebnim za novo tovarno, pokrili 12 nogometnih igrišč. To pa pomeni, da so se morali člani investicijske skupine navaditi na zelo velike številke. Za gradnjo poslopja so predvideli 313.540.000 din, porabili pa so jih že nekaj manj kot polovico.

ig